

Uzasadnienie

Plan zadań ochronnych (PZO) dla obszaru Natura 2000 Miasteczkie Jeziora Lobeliowe PLH220041 został opracowany na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz.U. z 2013 r., poz. 627 ze zm.). Obszar został zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmującą, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. Urz. U.E. L.43 z 13.02.2009 r.), jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty. Aktualna decyzja w sprawie obszaru Natura 2000 Miasteczkie Jeziora Lobeliowe PLH220041 została wydana w dniu 16 listopada 2012 r. Zawiera ona szósty zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny, notyfikowany jako dokument nr C(2012) 8135 (2013/23/EU) Dz. Urz. 26.1.2013, L 24/58.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat, przy czym pierwszy projekt tworzy się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską, jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty.

Projekt PZO sporządzono uwzględniając treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U. Nr 34, poz. 186 ze zm.).

Obszar „Miasteczkie Jeziora Lobeliowe” obejmuje grupę pięciu dużych jezior lobeliowych: Kamień, Orle, Smołowe, Skąpe, Dolskie i kilku mniejszych zbiorników wodnych o różnej specyfice. Walerami przyrodniczym obszaru są jeziora lobeliowe wraz z rozległymi kompleksami kwaśnych buczyn, małymi płacami borów i lasów bagiennych oraz torfowiskami wysokimi i przejściowymi ulokowanymi najczęściej w bezodpływowych obniżeniach terenu. Jeziora Smołowe, Kamień i Orle stanowią źródłiska rzeki Brdy, Dolskie i Skąpe - lewych dopływów Wieprzy (Doszenicy i Milanówki - Broczynki). Jeziora te były pierwotnie bezodpływowe i zostały sztucznie włączone do sieci odpływu potamicznego za pomocą rowów.

Obszar Natura 2000 położony jest w całości na terenie Gminy Miastko. Teren ostoju jest w 89,63 % własnością Skarbu Państwa. Lasy są w zarządzie Lasów Państwowych Nadleśnictw Dretyń oraz Miastko, jeziora natomiast – Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku (Smołowe, Kamień, Orle), Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie (Skąpe, Dolskie, Obierowo) i Starosty Bytowskiego (Oczko). 10,22 % obszaru stanowi własność prywatną, 0,15 % – komunalną (droga asfaltowa z Przęsina do Kwisna). Trzy jeziora w obszarze są objęte ochroną rezerwatową (Smołowe, Orle, Kamień). Są one w dzierżawie jako część obwodu rybackiego (Obwód rybacki rzeki Brda nr 1), niemniej nie jest w nich obecnie prowadzona gospodarka rybacka i zgodnie z ogłoszeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku z dnia 27 stycznia 2010 roku w przyszłości przewidziane są do wyłączenia z obwodu rybackiego. W jeziorach

Skąpe, Dolskie, Obierowo i Oczko prowadzona jest obecnie gospodarka rybacka. Ponad 75% obszaru stanowią lasy, 15% wody powierzchniowe. Grunty rolne zajmują jedynie 8,93% i obecnie są użytkowane w niewielkim stopniu. Niewielki udział powierzchni w obszarze stanowi zabudowa rozproszona miejscowości Lubkowo (3 gospodarstwa).

Ostoję zaprojektowano z uwagi na występowanie następujących siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43 EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory: jeziora lobeliowe (kod 3110); 3150 starorzecza i naturalne zbiorniki eutroficzne (kod 3150); naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne (kod 3160); torfowiska przejściowe i trzęsawiska (kod 7140); kwaśne buczyny (kod 9110); bory i lasy bagienne (kod 91D0) oraz gatunku z załącznika II Dyrektywy: elisma wodna (kod 1831).

Ponadto w obszarze występują siedliska: 6510 (łąki świeże użytkowane ekstensywnie), 7110 (torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą), 7120 (torfowiska wysokie zdegradowane, ale zdolne do naturalnej lub stymulowanej regeneracji) oraz 91E0 (łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe). Występują w nim także dwa gatunki zwierząt z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej: bóbr europejski oraz wydra europejska. W trakcie prac nad PZO zaproponowano wprowadzenie w przyszłości na listę przedmiotów ochrony siedlisk: 7110 oraz 7120, natomiast wyłączenie z niej siedliska 3150, ze względu na niską reprezentatywność.

Ocena stanu ochrony siedlisk przyrodniczych wykazała, iż stan ochrony siedlisk jeziornych 3110 jeziora lobeliowe, 3150 naturalne dystroficzne zbiorniki wodne oraz gatunku 1831 elisma wodna w obszarze jest niezadawalający (U1), torfowisk przejściowych 7140 – właściwy (FV), natomiast siedlisk leśnych (9190, 91D0) – zły (U2).

Głównym zagrożeniem dla jezior, a także dla siedlisk bagiennych obszaru, w tym torfowisk oraz borów i lasów bagiennych jest rozbudowana sieć melioracyjna rowów i drenów odwadniających tereny podmokłe obszaru (obecnie w większości zalesione oraz użytkowane gospodarczo) i wprowadzających wody bogate w substancje humusowe do jezior. Szczególnie obciążone tą formą antropopresji jest jezioro Skąpe. Jezioro Dolskie natomiast, ze względu na rolniczy charakter zlewni, ulega procesowi eutrofizacji, zagrożone jest także przez niewłaściwą gospodarkę rybacką. Zagrożeniem dla specyfiki jezior jest także kłusownictwo rybackie. Potencjalnie negatywny wpływ na siedlisko może mieć intensyfikacja obecnie istniejących zagrożeń, niewłaściwa gospodarka rolna, leśna, rozwój zabudowy. Potencjalnym zagrożeniem dla siedlisk leśnych (91D0, 9110) jest m.in. prowadzenie rębni bez zachowywania fragmentów starych drzewostanów, wprowadzanie gatunków obcych geograficznie i ekologicznie, ujednolicanie struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanu, niszczenie zrywką drewna znacznych powierzchni runa leśnego, usuwanie martwych i zamierających drzew oraz konserwacja sieci melioracyjnej.

Zaplanowane działania ochronne dot. jezior lobeliowych obszaru obejmują dostosowanie zasad rybackiego użytkowania jezior do wymogów ochrony siedliska, ograniczenie kłusownictwa ryb, dostosowanie gospodarki leśnej i przestrzennej w zlewni bezpośredniej jezior do wymogów ochrony siedliska. Głównym kierunkiem działań niezbędnych dla utrzymania, a w przyszłości poprawy stanu jezior, a także borów i lasów bagiennych jest podjęcie prac nad renaturyzacją stosunków wodnych obszaru. W ramach obecnego PZO zaplanowano zamknięcie (zasypanie) rowów odwadniających w ośmiu lokalizacjach (6 na terenie administrowanym przez PGL LP, 2 na gruntach prywatnych) oraz uzupełnienie stanu wiedzy umożliwiające w ramach kolejnych PZO podjęcie następnych działań. Skala przyszłych prac, a także możliwość ich wpływu na tereny użytkowane gospodarczo (lasy gospodarcze oraz grunty prywatne, łącznie ok. 150 ha) wymagają podjęcia szczegółowych badań hydrologicznych oraz wykonania wstępnego projektu przebudowy sieci melioracyjnej wraz z oceną oddziaływania na tereny leśne.

Działania ochronne dot. torfowisk przejściowych przewidziane w PZO to dostosowanie gospodarki leśnej i rolniczej w ich bezpośrednim sąsiedztwie do wymogów siedliska. Działania dot. borów i lasów bagiennych będą polegały na wyłączeniu z gospodarki leśnej dobrze zachowanych płatów oraz działania zmierzające do poprawy stanu pozostałych (zwiększanie zasobów martwego drewna, kształtowanie różnowiekowej struktury drzewostanu, zaniechanie konserwacji i odnawiania rowów melioracyjnych). Działania dot. kwaśnych buczyn mają w dalszej perspektywie poprawić stan siedliska m.in. poprzez zwiększanie zasobów martwego drewna, pozostawianie fragmentów drzewostanu do naturalnej śmierci, usuwanie gatunków geograficznie obcych.

Utrzymanie stanu ochrony elismy wodnej nie wymaga odrębnych działań, ochronie populacji i siedliska gatunku służą działania przewidziane dla jezior lobeliowych.

Zapisy zawarte w "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Miastko" nie mają negatywnego wpływu na przedmioty ochrony obszaru. Konieczne jest natomiast wskazanie wprowadzenia dodatkowych zapisów do studium, w tym faktu istnienia obszaru Natura 2000 i związanych z tym wymogów utrzymania przedmiotów ochrony we właściwym stanie ochrony. Nie przewiduje się natomiast wprowadzania zmian w planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego. Z uwagi na brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego nie określa się konieczności zmian w tych dokumentach.

Zaplanowany monitoring będzie dotyczył stanu siedlisk przyrodniczych i gatunku – przedmiotów ochrony obszaru. Monitoring ustalono zgodnie z metodyką do celów monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Zatem oszacowanie wartości poszczególnych parametrów i wskaźników struktury i funkcji będzie określone i zwaloryzowane wg przewodników metodycznych wydawanych przez Główny Inspektorat Ochrony

Środowiska. Ocena stanu ochrony siedlisk gatunków powinna odbywać się co 10 lat, w ramach kolejnych PZO. Ocena stanu ochrony siedliska 3110 została uzupełniona o monitoring cech hydrochemicznych jezior. Ponadto po wykonaniu działań ochronnych polegających na zamknięciu rowów melioracyjnych zaplanowano dodatkowy monitoring stanu płatów siedlisk przyrodniczych objętych wpływem działania, oparty o wybrane wskaźniki parametru „struktura i funkcja”.

Koszty działań ochronnych w ciągu 10 lat obowiązywania planu oszacowano na 151 tys. zł. Środki te planuje się pozyskać z funduszy wspierających finansowo działania ochronne na obszarach cennych przyrodniczo, takich jak Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (za pośrednictwem Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych).

Nie wskazano potrzeby sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zapewniono możliwość udziału osobom zainteresowanym i działającym w obrębie siedlisk, w pracach nad tworzeniem projektu PZO. W tym celu zorganizowano cztery spotkania dyskusyjne, których tematem były zapisy w projekcie PZO. Obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 12.05.2011r. z informacją o zamiarze przystąpienia do sporządzenia PZO zamieszczono na tablicy ogłoszeń RDOŚ (od dnia 12.05.2011r. do dnia 16.06.2011r.), stronie internetowej RDOŚ oraz w prasie tj. Dzienniku Bałtyckim, wydanie z dnia 12.05.2011r.

Udział społeczeństwa w postępowaniu na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (*Dz.U. Nr 199 poz. 1227 ze zm.*) został zagwarantowany poprzez ogłoszenie informacji o możliwości zapoznania z projektem PZO oraz o możliwości składania uwag i wniosków do planu. Informacje powyższe zostały zamieszczone w formie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 27.03.2012, na tablicy ogłoszeń w RDOŚ w Gdańsku (od dnia 28.03.2012r. do dnia 28.05.2012r.), na stronie internetowej RDOŚ (z dnia 03.04.2012r.) oraz przesłane z prośbą o wywieszenie na tablicach ogłoszeń do Burmistrza Miastka, Regionalnego Dyrektora Lasów Państwowych w Szczecinku, Nadleśnictwa Miastko, Nadleśnictwa Bytów, Nadleśnictwa Dretyń oraz opublikowane za pośrednictwem prasy – Dziennika Bałtyckiego z dnia 4.04.2012 r. Na wniesienie uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych wyznaczono okres 21 dni. W tym czasie nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski.

Informacje o projekcie planu zadań ochronnych zamieszczono w publicznie dostępnym wykazie danych, udostępnionym przez stronę internetową

www.wykaz.ekoportal.pl pod numerem 496/2012.

Zarządzenie w sprawie planu zadań ochronnych zostało zaopiniowane z uwagami przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Gdańsku, na posiedzeniu w dniu 09.09.2013 r. Uwagi uwzględniono w treści zarządzenia.

Projekt zarządzenia został uzgodniony, w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31 poz. 206) z Wojewodą Pomorskim, pismem nr NK.II.0041.21.2013.MM z dnia 6 listopada 2013 r.